

การประเมินการใช้ยา (Drug Use Evaluation : DUE)

1. หลักการและเหตุผล

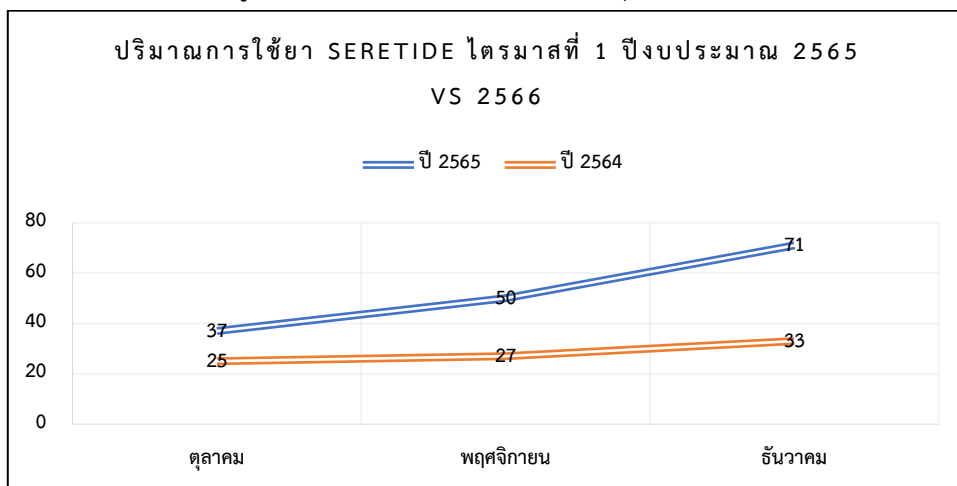
Drug Use Evaluation (DUE) คือ การประเมินการใช้ยา เป็นกระบวนการเพื่อที่จะให้การใช้นั้นเป็นการใช้อย่างสมเหตุสมผล เหมาะสม ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น

3 ประเภทคือ

- การจัดทำ DUE แบบไปข้างหน้า (Prospective DUE) : ประเมินการรักษาของผู้ป่วยก่อนที่จะได้รับยา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการรักษา และสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ก่อนที่ผู้ป่วยจะรับยา
- การจัดทำ DUE ขณะที่มีการใช้ยา (Concurrent DUE) : ติดตามการใช้ยาระหว่างที่ผู้ป่วยใช้ยา สามารถเปรียบเทียบการใช้ยากับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นได้ ถ้าพบปัญหาหรือนั่น ก็สามารถแก้ไขได้ทันที
- การจัดทำ DUE ย้อนหลัง (Retrospective DUE) : ประเมินการใช้ยาย้อนหลัง หลังจากผู้ป่วยหยุดใช้ยาแล้ว ซึ่งจะช่วยวางแผนและป้องกันการใช้ยาไม่เหมาะสมได้

สำหรับการดำเนินงานในครั้งนี้ได้มีการเก็บข้อมูลระหว่างที่ผู้ป่วยกำลังใช้ยาอยู่ (Concurrent DUE) เพื่อประเมินการใช้ยาเชิงปริมาณ (Quantitative DUE) และเก็บข้อมูลย้อนหลัง (Retrospective DUE) เพื่อประเมินการใช้ยาเชิงคุณภาพ (Qualitative DUE)

ยา Seretide Evohaler ประกอบด้วย ตัวยา 2 ชนิดคือ Salmeterol ซึ่งเป็นยาในกลุ่ม Long acting β_2 agonist (LABA) ร่วมกับ Fluticasone propionate ซึ่งเป็นยาในกลุ่ม Inhaled corticosteroids (ICS) โดยยาดังกล่าว มีข้อบ่งใช้เพื่อรักษาโรคหอบหืด (Asthma) และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD) ในผู้ป่วยที่ใช้ Inhaled corticosteroids แล้วไม่สามารถควบคุมอาการหอบได้และผู้ป่วยที่ใช้ยาขยายหลอดลมอย่างสม่ำเสมอแต่จำเป็นต้องใช้ Steroids ชนิดสูดพ่นร่วมด้วย ซึ่งการใช้ยา Seretide Evohaler หากมีการใช้อย่างสมเหตุสมผล จะทำให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมอาการหอบได้ดีขึ้น ไม่มีอาการหอบกำเริบ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่เนื่องจากยามีราคาค่อนข้างแพง และมีแนวโน้มการใช้ยาที่เพิ่มสูงขึ้น (กราฟที่ 1) ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่ต้องมีการประเมินการใช้ยาดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อประเมินความเหมาะสมของการสั่งจ่ายยา Seretide Evohaler ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 2.2 เพื่อให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัยจากการใช้ยา
- 2.3 เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายในการรักษาให้มีความเหมาะสมมากขึ้น
3. ปัญหาที่พบก่อนการดำเนินงาน
 - 3.1 มีการใช้ยาในกรณีที่ไม่จำเป็น หรือ ไม่สมเหตุผล เช่น สั่งจ่ายยาไม่ตรงกับข้อบ่งใช้ (มารับการรักษาที่ห้องฉุกเฉินครั้งแรกด้วยภาวะหอบ แพทย์ R/O Asthma และสั่ง Seretide กลับบ้าน) เป็นต้น
 - 3.2 แนวโน้มการใช้ยาเพิ่มสูงขึ้น
4. แนวทางการแก้ไข
 - กำหนดแนวทางการสั่งจ่ายยา และออกแบบประเมินการใช้ยา
5. ขอบเขตการดำเนินงาน
 - แพทย์ เภสัชกร พยาบาล
6. ระยะเวลาดำเนินงาน
 - 1 มกราคม 2566 – 30 กันยายน 2566
7. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 - ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตในการประเมินการใช้ยา
 1. ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด (PTC) เพื่อชี้แจงขั้นตอนการประเมินการใช้ยา
 2. ฝ่ายเภสัชกรรม นำเสนอข้อมูลปัญหาจากการสั่งจ่ายยา Seretide Evohaler ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
 3. กำหนดแนวทางการสั่งจ่ายยา Seretide Evohaler ที่ถูกต้อง โดยอ้างอิงตาม Goal Guideline ในผู้ป่วย COPD และ GINA Guideline ในผู้ป่วย Asthma
 4. จัดทำแบบประเมินความเหมาะสมในการใช้ยา Seretide Evohaler เพื่อให้แพทย์ประเมินการใช้ยาทุกครั้ง ที่มีการสั่งจ่ายให้กับผู้ป่วยรายใหม่
 5. ดำเนินการตามแนวทางการสั่งจ่ายยาที่กำหนดไว้
 6. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประเมินความเหมาะสมของการสั่งจ่ายยา ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ คือ ข้อบ่งใช้ ขนาดยาที่ใช้ อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา เป็นต้น
 7. สรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป
 - รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน

กรณีผู้ป่วยนอก, ผู้ป่วยใน

- ให้แพทย์ผู้สั่งใช้ยา ประเมินความเหมาะสมในการใช้ยา เฉพาะผู้ป่วยรายใหม่ ที่ไม่เคยใช้ยา Seretide Evohaler เท่านั้น
- จากนั้นให้ผู้ป่วย นำใบประกอบการสั่งใช้ยา Seretide Evohaler มายื่นที่ห้องยา
- เภสัชกร ตรวจสอบความเหมาะสมของการสั่งใช้ยา ทั้งข้อบ่งใช้และขนาดยาที่ใช้ หากไม่เหมาะสม จะมีการ Consult แพทย์ เพื่อยืนยันการสั่งใช้อีกครั้ง

กรณีคลินิก Asthma & COPD

- ให้แพทย์ประจำคลินิก ประเมินความเหมาะสมในการใช้ยา ทั้งผู้ป่วยรายใหม่ที่ไม่เคยใช้ยา และผู้ป่วยรายเก่าที่เคยใช้ยาแล้วแต่ยังไม่ได้ประเมินความเหมาะสมในการสั่งใช้ยา Seretide Evohaler
- จากนั้นให้ผู้ป่วย นำใบประกอบการสั่งใช้ยา Seretide Evohaler มายื่นที่เภสัชกรประจำคลินิก
- เภสัชกร ตรวจสอบความเหมาะสมของการสั่งใช้ยา ทั้งข้อบ่งใช้และขนาดยาที่ใช้ หากไม่เหมาะสม จะมีการ Consult แพทย์ เพื่อยืนยันการสั่งใช้อีกครั้ง